Publication: Landbouweekblad

Date: Thursday, December 26, 2024

Page: 26

Let op dié boedelaspekte

Daar is 'n paar aspekte rakende boedels wat nie algemeen bekend is nie, maar wat groot hartseer kan veroorsaak. Hier is raad.

Iemand skakel my onlangs en wil weet of 'n sekere vrou ook mag erf van haar ouers as sy in hul testament benoem is as die eksekuteur van die boedel. Persone en instellings wat as eksekuteurs mag optree, is:

- Die oorlewende gade van die testateur of testatrise.
- Kinders van die oorledene (hulle mag ook erf ingevolge die testament).
- Familielede van die oorledene (hulle mag ook erf).
- Instellings, soos 'n bank of banke se trustmaatskappye, prokureurs en ouditeure.
- Enige persoon wat aan die meester van die hooggeregshof sekuriteit kan gee in die vorm van 'n garansiepolis as die meester dit vereis.

Bogenoemde dogter (of enige begunstigde) mag erf, maar mag net nie die testament as getuie onderteken het nie, want dan mag dié persoon nie erf nie.

Dit is die testateur of testatrise se voorreg om mede-eksekuteurs in die testament aan te wys. Nie alle persone wat aanbied om die eksekuteur te wees, is bedrewe met die bereddering van boedels nie. Boedelbereddering is 'n spesialistaak en die meester sal wil weet of 'n benoemde eksekuteur wel boedels kan beredder. Indien nie, sal die meester aandring dat daar 'n agent benoem word wat óf 'n volmag kry óf die nuwe eksekuteur word.

Wenk: Maak seker dat jou eksekuteur boedels kan beredder en dat jy en jou familie daardie persoon of instelling kan vertrou.

Maak self voorsiening

'n Vriend in 'n aftreeoord se buurvrou is lankal geskei en ontvang 'n maandelikse inkomste van haar eksman. Hy betaal ook haar mediese versekering en korttermynversekeringspremie ingevolge die egskeidingsbevel. Die man is glo baie siek en sy weet nie hoe sy aan die lewe gaan bly as hy sterf nie.

As gevolg van die egskeidingsbevel het sy beslis 'n eis teen sy boedel. Só 'n eis word aktuarieel bereken en dit is 'n preferente eis, wat beteken dat dit een is wat voor in die ry staan, soos eise van die Suid-Afrikaanse Inkomstediens.

Daar is 'n paar aspekte waarna 'n mens moet kyk, naamlik die stand van sy boedel, sy huidige gesinsopset, die aanstelling van die eksekuteur en die tydsduur van afhandeling van die boedel.

As die eks se boedel uitgeput is by sy afsterwe, is die vrou in groot moeilikheid. In die egskeidingsbevel moes voorsiening gemaak gewees het vir 'n lewenspolis wat onderhou moes word (verkieslik deur die vrou) of 'n sessie van 'n groot belegging.

As die man weer getrou het, moet hy ook vir sy nuwe gesin sorg. Sy pensioenfonds word gewoonlik reeds verdeel ten tye van egskeiding sodat die eksvrou nie daarteen kan eis nie.

Die aanstelling van 'n eksekuteur kan dae, weke en selfs maande neem. Die eksvrou benodig elke maand haar inkomste en mediesefonds-betaling en derglike, maar as die eksekuteur nie aangestel is nie, gaan sy nie betaling kry nie. Verder, ná die aanstelling van die eksekuteur, kan sy 'n voorskot vra ingevolge die skikkingsbevel, maar dit is nie altyd moontlik vir die eksekuteur om die vrou sonder meer maandeliks te betaal nie. Die eksekuteur moet eers die bestorwe boedel se bates en laste ondersoek.

Wenk: As iemand afhanklik is van 'n maandelikse inkomste van 'n eks, sal dit raadsaam wees om 'n noodfonds vir minstens vier tot ses maande se uitgawes op te pot.

Eis teen boedel

Dit gebeur soms dat die langslewende gade in die testament deur die oorledene benadeel word. Die bates word vererf na trusts waarvan die langslewende gade nie 'n begunstigde is nie, of na die kinders of 'n ander persoon of instelling.

Die oorlewende gade kan 'n eis teen die boedel instel ingevolge die Wet op die Onderhoud van Langslewende Gades (Wet 27 van 1990). Dit sal verseker dat die langslewende gade genoeg erf uit die boedel om aan die gang te bly. Só 'n eis is ook 'n preferente eis.

Wenk: Moenie jou gade snoep in die testament nie.

Meester móét weet

Ons kry ál meer te doen met mense wat nie bestorwe boedels van geliefdes by die meester aanmeld nie. Party mense dink omdat die oorledene te min bates het, kan dit maar geïgnoreer word, en ander vind die proses van aanmelding vir bereddering net té ingewikkeld. As niemand hulle aanvat nie, word sodanige boedels nie by die meester geregistreer nie.

Boedels waarvan die batewaarde onder die bedrag van R250 000 is, word nie beredder ingevolge die gewone manier, soos voorgeskryf in artikel 13(14) van die Boedelwet (Wet 66 van 1965) nie, maar word beredder ingevolge artikel 18(3) met die hulp van die naaste familielid. 'n Boedel behoort binne 21 dae aangemeld te word deur 'n naaste familielid of deur die benoemde eksekuteur.

Ons is bewus van 'n persoon wat reeds in die 1980's gesterf het en die eienaar van twee plase was. Met sy afsterwe het sy enigste dogter saam met haar gesin op een van die plase gewoon. Later, toe die dogter se man oorlede is, het sy die plaas mondeling aan die buurman verhuur en haar elders gevestig. Niemand vra vrae nie.

Sy kry inkomste uit die verhuring van albei plase en woon in vrede. Die probleem gaan kom wanneer sy sterf. In haar testament kan sy nie die plase aan haar drie kinders vererf nie, want dit is nie haar eiendom nie. Die plase is steeds op haar oorlede pa se naam, wie se boedel nie afgehandel is nie.

Wenk: Doen die regte ding en begin by die bereddering van die pa se boedel. **LBW**

André Eloff (lid van FISA) en AJ du Plooy (BJuris, ATC) is boedelbeplanners by Business & Legal Consultants.

NAVRAE: E-pos: **andre@buslegal.co.za**

This material has been copied under a Not Selected licence and is not for resale or retransmission.